

Advies nr. 120/2019 van 19 juni 2019

Betreft: Ontwerp van koninklijk besluit met betrekking tot de attesten voor de belastingvermindering voor premies voor een rechtsbijstandsverzekering (CO-A-2019-120)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de Directeur van de stafdienst van de Cel beleidsexpertise en – ondersteuning van de FOD Financiën , ontvangen op 19 april 2019;

Gelet op het verslag van Mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit;

Brengt op 19 juni 2019 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 19 april 2019 verzocht de Directeur van de stafdienst van de Cel beleidsexpertise en – ondersteuning van de FOD Financiën het advies van de Autoriteit over een ontwerp van koninklijk besluit *met betrekking tot de attesten voor de belastingvermindering voor premies voor een rechtsbijstandsverzekering* (hierna “het Ontwerp”).
2. De wet van 22 april 2019 *tot het toegankelijker maken van de rechtsbijstandsverzekering* (hierna “de wet”) voert een nieuwe belastingvermindering in voor premies voor rechtsbijstandsverzekeringen die aan bepaalde voorwaarden voldoen. Deze belastingvermindering zal op basis van een attest verleend worden dat jaarlijks door de verzekeraar moet worden uitgereikt (hierna “het attest”). Artikel 15, §2 van de wet voorziet in dit verband in een delegatie aan de Koning en die delegatie vormt de wettelijke basis van het Ontwerp:

“De belastingvermindering wordt verleend op basis van een door de verzekeraar uitgereikt jaarlijks attest waarin wordt bevestigd dat de overeenkomst voldoet aan alle in hoofdstuk 2 van de wet (...) vermelde voorwaarden.

De Koning bepaalt de vorm en de verdere inhoud van het in het eerste lid bedoelde attest, alsook de termijn waarbinnen het moet worden afgeleverd.”
3. Het Ontwerp heeft vooreerst tot doel om de inhoud van het attest te bepalen. Daarnaast bevat het Ontwerp ook een regeling voor de elektronische doorgifte van voornoemde attesten vanuit de verzekeringsondernemingen naar de FOD Financiën, opdat deze informatie door laatstgenoemde overheidsdienst rechtstreeks zou kunnen ingevuld worden op de belastingaangifte.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

4. De Autoriteit brengt vooreerst in herinnering dat elke bepaling ter omkadering van verwerkingen van persoonsgegevens moet beantwoorden aan de gebruikelijke kwaliteitscriteria die gelden voor normen ter omkadering van verwerkingen van persoonsgegevens opdat, bij het lezen ervan, de betrokkenen van wie de gegevens worden verwerkt, zich een duidelijk beeld zouden kunnen vormen over de verwerkingen die met hun persoonsgegevens zullen worden uitgevoerd¹. Welnu, indien artikel 6.3 van de AVG wordt

¹ In die zin, lees Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punten B.9 en v. en punt punt B.13.3 in het bijzonder.

samengelezen met de artikelen 22 van de Grondwet en 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden, betekent dit dat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens nauwkeurig dienen te worden beschreven; namelijk, hun precieze doeleinde(n), het soort gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van dit doeleinde, de bewaartermijn van de gegevens², de categorieën betrokkenen van wie de gegevens zullen worden verwerkt, de ontvangers of categorieën ontvangers aan wie hun gegevens worden meegedeeld³, de omstandigheden waarin ze zullen worden meegedeeld alsook alle maatregelen om een rechtmatige en loyale verwerking van persoonsgegevens te waarborgen. De Autoriteit had al de gelegenheid om deze beginselen in herinnering te brengen⁴.

5. De Autoriteit stelt vast dat de meeste elementen van de verwerkingen die in onderhavige context op het niveau van de verzekeraars en op het niveau van de FOD Financiën zullen plaatsvinden, effectief blijken uit de tekst van de wet en van het Ontwerp. Ter illustratie: het is duidelijk voor welke finaliteit onderhavige verwerkingen zullen plaatsvinden (met name de toekenning van een belastingvermindering in hoofde van de verzekeringnemer), welke gegevens van verzekeringsnemers er op het attest zullen figureren⁵ en welke informatie er door de verzekeringsondernemingen zal doorgestuurd worden naar de FOD Financiën⁶. Een element dat echter nog ontbreekt in het Ontwerp, betreft de bepaling van de bewaartermijn van de verwerkte gegevens⁷ op het niveau van de FOD Financiën en de Autoriteit verzoekt dan ook om deze lacune weg te werken.

6. Daarnaast is de Autoriteit van oordeel dat ook de bepaling van de verwerkingsverantwoordelijken zou bijdragen tot de voorzienbaarheid van de wet en de doeltreffendheid van de rechten van de betrokkenen vastgelegd door de AVG. Zij adviseert aldus om ook dit element in het Ontwerp op te nemen.

² Het Grondwettelijk Hof heeft erkend dat *"de wetgever (...) de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen"*, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B. 23.

³ Lees bijvoorbeeld, Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.18, en Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 en v.

⁴ Zie het Advies van de GBA nr. 110/2018 van 17 oktober 2018, punten 7-9.

⁵ Met name het bedrag van de premies voor rechtsbijstandverzekeringen en de bevestiging dat de verzekeringsovereenkomst voldoet aan de voorwaarden om van de belastingvermindering te kunnen genieten (artikel 1 van het Ontwerp).

⁶ Met name het nummer van het attest en de gegevens die op het attest figureren, alsook het referentienummer van het verzekeringscontract, de naam, voornaam, adres en het "nationaal nummer" van de verzekeringsnemer (artikel 4 van het Ontwerp).

Wat het "nationaal nummer" betreft verzoekt de Autoriteit overigens om deze term te vervangen door de correcte benaming, met name "het rijksregisternummer".

⁷ Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

7. Verder stelt de Autoriteit vast dat het Rijksregisternummer of het sociale zekerheidsnummer⁸ van de verzekeringsnemers zal gebruikt worden in de gegevensmededeling tussen de verzekeraars en de FOD Financiën.
8. De Autoriteit vestigt er de aandacht op dat het Rijksregisternummer slechts mag worden opgevraagd voor zover de betrokken instanties over de vereiste machtiging beschikken (artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*). Overeenkomstig dit artikel is er geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie⁹.
9. Voor het gebruik van het Rijksregisternummer wordt noch in de wet, noch in het Ontwerp in een expliciete machtiging voorzien. De Autoriteit is van oordeel dat deze machtiging evenwel is opgenomen in artikel 314 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen (hierna "WIB"). Artikel 314 WIB bepaalt met name de gevallen waarin de communicatie van het Rijksregisternummer toegelaten is in de betrekkingen met de fiscus. Krachtens artikel 314, §3, 5° WIB mag de fiscale administratie het Rijksregisternummer bijvoorbeeld als identificatiemiddel gebruiken in de externe betrekkingen met rechtspersonen die informatie moeten verstrekken over de houder van dat identificatienummer, in het kader van de verplichtingen die hen zijn opgelegd door een wets- of verordeningsbepaling betreffende de inkomstenbelastingen. De Autoriteit is van oordeel dat artikel 314, §3, 5° WIB dus niet louter de fiscus machtigt tot het gebruik van het Rijksregisternummer, maar dat deze machtiging zich ook uitstrekt tot de verzekeringsondernemingen die ingevolge de vigerende fiscale wetgeving ertoe gehouden zijn om informatie over verzekeringsnemers mee te delen¹⁰. De machtiging tot het gebruik van het Rijksregisternummer door de begunstigde instelling vloeit in dit geval dus rechtstreeks voort uit een reeds bestaande wettelijke bepaling.
10. De Autoriteit vestigt er volledigheidshalve wel de aandacht op dat deze machtiging tot het gebruik van het Rijksregisternummer in hoofde van de verzekeraars – ingevolge artikel 314, §3, laatste lid WIB – beperkt is tot de gevallen waarin zij uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit het WIB. Zij kunnen deze machtiging met andere woorden niet aanwenden om het Rijksregisternummer in het kader van andere activiteiten te gebruiken.

⁸ Overeenkomstig artikel 8, §2, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, is het gebruik van het identificatienummer van de Kruispuntbank vrij.

⁹ Bij gebreke daaraan wordt de machtiging tot gebruik van het Rijksregisternummer thans verleend door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken, onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983.

¹⁰ In beraadslaging RR nr. 59/2017 werd overigens een gelijkaardige redenering gevolgd.

OM DEZE REDENEN

oordeelt de Autoriteit dat de volgende aanvullingen zich opdringen: de bewaartermijnen en de verwerkingsverantwoordelijken vastleggen (randnummers 5 & 6).

(get.) An Machtens
Wvd. Administrateur

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum